

IEUWSBRIEF

Stichting Putten Roemenië Moldavië

Een gift aan onze stichting is volledig aftrekbaar voor de belastingdienst. Wij zijn een ANBI instelling. Doordat wij een volledige vrijwilligers organisatie zijn komt elke euro ten goede aan de hulpverlening in Roemenië en Moldavië.

Tel uw zegeningen, tel ze één voor één.

Wat is er veel gebeurd als we terugkijken naar het afgelopen jaar. Twee inzamelingsrondes in de Arendshof die zoveel opleverde dat er genoeg was voor maar liefst drie hulptransporten, twee naar Roemenië en één naar Moldavië. Totaal meer dan 300 m³ kleding en hulpgoederen. Ook is er samen met de jongerengroep van de stichting tijdens de jongerenreis hard gewerkt aan een eigen opslagruimte in Moldavië. Inmiddels is het gebouw zover klaar dat deze in het najaar al in gebruik is genomen. Zonder de hulp van al die vrijwilligers, transportbedrijven, beschikbare opslagruimte, sponsors en de diaconieën van de drie kerken (Hervormd Putten, Hersteld Hervormd Putten en de Chr. Ger. Kerk) was dit niet mogelijk geweest. Ontzettend bedankt voor uw hulp in welke vorm dan ook. Maar vooral dank aan God, wat heeft Hij ons gezegend! Er wordt ons wel eens de vraag gesteld is de hulp nog wel nodig in Roemenië en Moldavië?

Wij kunnen dan volmondig zeggen: ja, die hulp is echt nog nodig.

De rijken worden rijker. De armen, bejaarden, invaliden en kinderen hebben het steeds moeilijker om een bestaan op te bouwen. In deze nieuwsbrief kunt u daar meer over lezen.

We mogen ook weten dat we dit werk mogen doen in afhankelijkheid van Gods hulp en genade. Hem zij alle lof en eer!

Namens het bestuur wens ik u gezegende kerstdagen en een goed en gezond 2018.

Kees Doppenberg

Beste vrienden in Putten,

Zoals u misschien weet, is Moldavië het armste land van Europa.

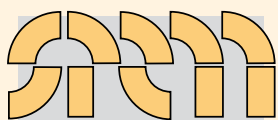
Vorig jaar was het gemiddelde salaris ongeveer 200 euro per maand.

Maar de meeste mensen verdienen zelfs minder. Om toch in het levensonderhoud te kunnen voorzien gaan heel veel mensen in het buitenland werken. In Rusland, Italië, Duitsland, Israël, overal waar ze maar geld kunnen verdienen om hun gezin en familie te onderhouden.

Dit leidt tot een groot aantal extra problemen.

De meeste ouders die in het buitenland gaan werken, laten hun kinderen alleen achter bij grootouders of andere familieleden. Soms worden de kinderen zelfs alleen achter gelaten en moeten ze voor zichzelf zorgen.

Hierdoor groeit een hele nieuwe generatie jonge mensen op, die niet is op-

STICHTING PUTTEN-ROEMENIË-MOLDAVIË

www.sprm.nl

Jongerenreis 2018

De jongerenreis naar Moldavië deze zomer was een groot succes. Het enthousiasme spatte er vanaf en na terugkomst was het al vrij snel duidelijk, dit was hopelijk niet de laatste keer. Er is nog zoveel te doen en het is mooi en dankbaar werk. Ook is het een unieke ervaring om als jongeren met elkaar op reis te gaan en in Moldavië praktische hulp te verlenen en door middel van het geven van kinderclub het evangelie te mogen verkondigen.

Het was dan ook geen moeilijke keuze voor het bestuur. Nadat er leiding was gevonden kwam er al snel 'groen licht' voor de jongerenreis 2018 naar Moldavië. De aanmeldingen stroomden binnen! Onder begeleiding van Kees Doppenberg en Bertina & Wim van Oostende, gaan er 12 jongeren van 20 tot 27 juli 2018 opnieuw naar Causeni in Moldavië. Op dit moment worden de diverse klusprojecten in kaart gebracht en uiteraard staat ook het verzorgen van kinderclub op het programma. Een belangrijk onderdeel van deze reis is dat de jongeren zelf voor de financiering zorgen. Net zoals de afgelopen keer zullen ze daarvoor diverse acties gaan organiseren.

Kortom de voorbereidingen zijn in volle gang en via Facebook, de nieuwsbrief en onze website houden wij u op de hoogte over de voortgang.

Namens de groep jongeren,
Reisleider Wim van Oostende

gevoed door hun ouders. Op deze manier gaat de normale relatie tussen generaties verloren en kijken kinderen alleen naar hun ouders als iemand die geld brengt. Er is geen sprake van een persoonlijke band. Een ander probleem is dat bejaarden aan hun lot worden overgelaten omdat hun volwassen kinderen in het buitenland zijn. Hierdoor is er veel armoede en eenzaamheid onder ouderen. Ook is er vaak geen goede zorg in geval van ziekte.

De moeilijkste tijd is altijd de winter, voor iedereen, maar vooral voor bejaarden, is het dan een enorme uitdaging om hun woning warm te houden. Omdat Moldavië geen olie- of gasvelden heeft, is het gedwongen om al het gas uit Rusland te importeren. Daardoor is in Moldavië de gasprijs veel hoger dan in Europese landen. De meeste mensen op het platteland kunnen het zich dan ook niet veroorloven om met gas hun huis te verwarmen. Wij als kerk proberen zoveel mogelijk mensen te helpen. Vooral in de winter doen we dit met de hulp van de stichting Putten-Roemenië-Moldavië en delen we brandhout, voedsel en kleding uit. Daarnaast is de allergrootste nood die de mensen hebben dat zij God en Zijn evangelie niet kennen. Ook in die nood proberen wij te voorzien. We zijn blij dat we samen kunnen werken om de mensen in Moldavië te helpen. Moge God alle inspanningen die gedaan zijn belonen!
Hartelijke groet uit Causeni,

Yuri en Helen Antoci

Actie Brandhout: de kou buiten de deur

Zoals u al heeft kunnen lezen is centrale verwarming voor veel Moldaviërs een onbetaalbare luxe.

Zij zijn aangewezen op een houtkachel. Maar ook brandhout is kostbaar en vaak is er te weinig geld om genoeg hout voor een hele winter te kunnen kopen. Vooral de mensen op het platte land en bejaarden hebben de grootst mogelijke moeite om de vreselijke kou buiten de deur te houden. Het brandhout moet bij officiële bedrijven gekocht worden omdat houtkappen in het bos verboden is. Dat is voor de allerarmsten een groot probleem want geld hebben ze niet. Noodgedwongen trekken ze alle kleren aan die ze hebben en als dat nog niet toereikend is, blijven ze de hele dag in bed liggen om enigszins op temperatuur te blijven. Elk jaar sterven er mensen van de kou in hun eigen huis. Een rauwe werkelijkheid die wij Nederlanders nauwelijks kunnen voorstellen. Daarom houden wij ook dit jaar weer de Actie Brandhout. Ongeveer 10 kuub brandhout is nodig om de kachel de hele winter te laten branden. Brandhout dat afgenomen wordt van lokale bedrijven zodat het ook de plaatselijke economie ten goede komt. En u kunt helpen, voor slechts 30 euro geeft u al één kuub hout aan iemand die het ontzettend goed kan gebruiken.

Stort uw bijdrage op onze bankrekening onder vermelding van 'brandhout Moldavië'

Najaarsreis Moldavië

Het was een bijzondere transportreis afgelopen maand. Al vele malen zijn Marco Aalten en Johny Huisman als chauffeurs met de vrachtwagen naar Moldavië gereden. Maar nog nooit waren

hun vrouwen Jeannet en Monique erbij. Deze keer wel, ze vlogen mee met de reisgroep. Hoe zouden zij de reis ervaren hebben? Een mooie gelegenheid om Jeannet naar haar ervaringen te vragen.

Eerste keer Moldavië, had je er eigenlijk zin in?

Ja, ik had er zin in! Marco is al een aantal keer met de vrachtwagen naar Moldavië geweest en kwam dan met indrukwekkende foto's en verhalen thuis. Dat werkte aanstekelijk. Monique en ik wilde het graag eens met eigen ogen zien. Maar zoals Marco en Johnny al aangaven, je moet Moldavië vooral ook ruiken....

Waar zag je tegenop?

Dat had een beetje met dat ruiken te maken, in wat voor omstandigheden treffen we de mensen aan? Ik hoopte dat ik niet bij ieder bezoek in tranen uit zou barsten. Het loslaten van thuis vond ik ook lastig. Is alles goed geregeld voor iedereen? Maar eenmaal op weg naar Schiphol viel dat ook weg en dachten we: Moldavië, here we come!

Wat was je eerste indruk?

Doordat we de aansluiting met onze vlucht misten kwamen we pas 's avonds laat aan. De volgende dag gaan we al vroeg op pad met de bus van Yuri. We zijn nog maar net onderweg als we worden aangehouden door niet al te vriendelijke politie agenten. Na een kwartier gaan we 50 euro lichter weer verder. We komen tot de ontdekking dat 50 euro een kwart maandsalaris is. Dat is wel heel veel geld voor 10 km te hard rijden.

Onderweg zien we iets van hoe de mensen in Moldavië leven. De meesten hebben buiten wat ganzen lopen en sommigen hebben een paar koeien. De grond is er vruchtbaar, er zijn veel fruitboomgaarden. De oogst ervan is echter niet voor de Moldaviërs zelf maar voor buitenlanders aan wie het land verhuurd wordt.

Ondertussen zijn we op de 'Moldavische Nijkerkerstraat' beland. Geen asfalt, maar zand, veel kuilen en veel gehobbel. Wat mij verder opvalt zijn de vele waterputten langs de kant van de weg.

Wat vond je van de mensen?

Na een hobbelige reis komen we aan in Crocmaz waar Vladimir en zijn vrouw een opvanghuis runnen. Ze heten ons hartelijk welkom en geven ons een rondleiding. Hier komen kansarme kinderen 's middags uit school. Er wordt samen huiswerk gemaakt, geknutseld en de kinderen krijgen er een warme maaltijd. Ook wordt hen verteld over God die hun hemelse Vader wil zijn in hun vaak miserabele leven. Ze doen dit werk met zoveel toewijding en liefde dat de kinderen wel iets moeten ervaren van Jezus liefde.

We bezoeken verschillende mensen van de gemeente. Onder andere een blinde vrouw. Het huisje waarin ze woont bestaat uit een kleine ruimte waar gekookt kan worden en een klein kamertje waar een bed staat met een stoel en tafel. Zij heeft kokend water over haar benen gehad. Medicijnen om de pijn te verlichten zijn er niet. Haar kinderen zijn naar de stad vertrokken voor werk, hen heeft zij al tijden niet gezien. Gelukkig krijgt ze af en toe bezoek van de kerk. Ook bezoeken we een alleenstaande moeder met 6 kinderen. In de kamer staat een groot bed waar de kinderen in slapen en op spelen. Een jongen heeft een been wat niet goed staat. Hierdoor kan hij moeilijk lopen. Geld voor een operatie is

Vrijwilligers-avond 2018

Onze stichting kan niet bestaan zonder vrijwilligers. En dan hebben we het niet over een paar vrijwilligers, voor de Stichting Putten-Roemenië-Moldavië zijn er meer dan 100 mensen die een deel van hun vrije tijd investeren in hun medemens. Prachtig, wat zijn wij daar dankbaar voor! Zonder hen zouden wij niet kunnen bestaan. Eens in de twee jaar organiseren wij dan ook met veel plezier een vrijwilligersavond. Tijdens deze avond zetten wij hen niet alleen in het zonnetje maar praten wij ze ook bij over de verschillende projecten. Natuurlijk wordt er ook gezorgd voor innerlijke mens en is er voldoende tijd voor ontmoeting en gezelligheid. Voor al onze vrijwilligers geldt dan ook, noteer maandagavond 19 februari alvast in uw agenda, want dan is het zover. Begin 2018 ontvangt u van ons nog een persoonlijke uitnodiging.

er niet. Ook is er geen stromend water. Dit is in de barre wintermaanden bijna geen doen. Ook zij krijgen hulp van de kerk.

Gastvrij?

Ja, de mensen zijn erg gastvrij. Bij ons eerste bezoek aan een project hadden we net ons ontbijt achter de kiezen. Maar na de rondleiding stond een lange tafel met uitgebreid eten op ons te wachten. Dus zaten we om 10.30 uur aan de kippenpoten en aardappelpuree. Ze geven ons het eten wat ze zelf uit hun mond gespaard hebben.

Bij een bezoek aan een vrouw van de gemeente kregen we een eigen gebakken brood mee. Wij gaven dit brood weer aan Yuri die het met zijn 8 kinderen vast beter kon gebruiken. Maar wat deed hij? Hij zag een man op straat lopen en raakte met hem aan de praat. Deze man was net bij de bakker geweest om te vragen of hij nog wat brood voor hem had. Dat was echter niet het geval. Hierop gaf Yuri het brood aan deze man.

Welke persoonlijke ontmoeting staat je het meeste bij?

Dan moet ik denken aan een pastor en zijn vrouw die we bezochten. Ook zij vangen kinderen na schooltijd op. Aan de koffietafel vertellen ze bevolgen over hun werk. Of beter gezegd; ze maken God groot door te vertellen over Zijn daden. Zo vertelde hij dat er land gekocht moest worden voor de kerk, daar was geen geld voor. Ze zijn er voor gaan bidden, en het geld kwam er. De dominee had het verlangen om het evangelie te delen met mensen die Jezus nog niet kennen. Ze gaan bidden voor 30 ongelovige mensen die op hun pad mogen komen en die komen er. Er wordt 1 keer in de week gevast en gebeden. Als ik in de bus doorvraag over het vasten geeft Yuri aan dat je het moet vergelijken met je kind dat heel ziek is, dan heb je ook geen zin in eten, dan wil je ook alleen maar bidden. Wat een verwachting, wat een vertrouwen op God!

Wat is in Moldavië hetzelfde als in Nederland?

Mensen die op zoek zijn naar een beetje geluk. Maar ook God is hetzelfde, in Hem is dat geluk uiteindelijk te vinden.

Wat is het grootste verschil?

Het grote verschil is de kloof tussen rijkdom en armoede. Maar ook de afhankelijkheid van God. Hoe rijker, hoe meer je denkt het zelf te kunnen. Hoe armer, hoe afhankelijker van God. Dus wie is er nu eigenlijk rijk?

Is hulp nodig?

Ja zeker weten! Wij waren in de herfst in Moldavië en de situatie was voor veel mensen al erbarmelijk. Laat staan als het daar winter wordt. Winters met temperaturen van -20 graden. Als je dan geen brandhout hebt, heb je echt een probleem. Ook zijn ouderen en kinderen daar echt kwetsbaar. Veel volwassenen trekken weg op zoek naar werk. Ouderen en kinderen blijven achter in de dorpen. Wie zorgt er voor hen? Als je ergens weet van hebt is niets doen geen optie.

Colofon:

Jaargang 2017 • december • nummer 2
Eindredactie Bernard-Paul Hakkenberg
Ontwerp en Druk Drukkerij AMV bv

Bestuur:

Marco Aalten, Kerkstraat 139 • tel. 361596
Hans Alderliesten, Halvinkhuizerweg 68 • tel. 358779
Henk Bout, Davelaarsgoed 30 • tel. 353759
Kees Doppenberg, Papiermakerstraat 32 • tel. 06-22463869
Bernard-Paul Hakkenberg, Torenlaan 12 • tel. 350468
Jan Louw, Klaas Frisohof 19 • tel. 06-19204988
Bertina van Oostende, Vervoornstraat 8 • tel. 360489
Cees van den Pol, Eemtenpolweg 3 • tel. 06-10034423
Wijmie Rozendaal, Verzetslaan 6 • tel. 358664

Als u een van de projecten wilt steunen kunt u uw bijdrage overmaken op NL31 RABO 0384 1222 13 t.n.v. Stichting Putten-Roemenië-Moldavië onder vermelding van de projectnaam.